Suomen Tuulivoimayhdistys

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

8.3.2021

Aihe: U 5/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o (EU) 347/2013 kumoamisesta

Lausunnon antaja: Suomen tuulivoimayhdistys ry, toimitusjohtaja Anni Mikkonen

Suomen tuulivoimayhdistys ry (STY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa yllä olevasta asiasta. STY pitää erittäin hyvänä sitä, että Euroopan laajuisten energianinfrastruktuurien suuntaviivat (TEN-E) päivitetään. Energiainfrastruktuurin ja sen ohjauskeinojen tulee olla linjassa EU:n tiukentuneiden päästövähennystavoitteiden kanssa.

STY pitää tärkeänä, että PCI-statuksen saavat hankkeet ovat kestävän kehityksen mukaisia. PCI-rahoitusta ei tule voida käyttää fossiilisen energian investointien tukemiseen. STY pitää myös tärkeänä vetyinfrastruktuurin sisällyttämistä TEN-E-kehyksen soveltamisalaan. Vedyllä tulee olemaan kasvava rooli sekä teollisuuden siirtymässä vähähiilisiin tuotantotapoihin että sähköjärjestelmän tasapainottamisessa. TEN-E:n ei kuitenkaan pitäisi tukea hankkeita, joissa hiilidioksidineutraalilla sähköllä tuotettua vetyä tai muita vihreitä kaasuja sekoitetaan fossiilista alkuperää olevien kaasujen kanssa. Lisäksi ***STY esittää, että TEN-E asetuksesta poistetaan elektrolyysereille asetettu 100 MW raja***. 100 MW:n raja hidastaa vetytalouteen siirtymistä, sillä nyt kehitteillä olevien hankkeiden maksimiteho on välillä 5–40 MW. ***Alarajan asettaminen 5 MW:iin antaisi myös Suomeen suunnitelluille vetyhankkeille mahdollisuuden hyötyä PCI-rahoituksesta***.

TEN-E-asetuksessa näkyy merienergian merkittävä rooli EU:n päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. Myös Suomessa on erittäin hyvät olosuhteet merituulivoiman tuottamiseen: matalahko vedensyvyys, Pohjanmerta matalampi suolapitoisuus ja maa-alueita tasaisemmat ja kovemmat tuulet. Suomessa toimii useita yrityksiä, jotka ovat kehittäneet pitkäjänteisesti, 2010-luvun alusta alkaen, suomalaisia merituulivoimahankkeita. Merituulivoiman tuotantokustannusten laskun myötä Itämeri myös kiinnostaa yhä useampaa toimijaa ja yrityksillä on kasvavaa halukkuutta uusien tuulivoimahankkeiden käynnistämiseen Suomen merialueilla. ***Vaikka pisimmälle kehitetyt suomalaiset merituulivoimahankkeet ovat investointivalmiita 2020-luvun alkupuolella, on hyvin epätodennäköistä, että merituulivoimahankkeita lähtisi rakentumaan Suomessa markkinaehtoisesti niin kauan, kun muilla mailla on tarjolla***

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

taloudellista tukea merituulivoimalle. Esimerkiksi Puola on juuri ilmoittanut järjestävänsä merkittävälle merituulivoimakapasiteetille tuotantotuen kilpailutukset 2020-luvulla ja Ruotsi valmistelee sähköliityntäkustannusten kattamista yhteiskunnan varoista

TEN-E asetusluonnoksella pyritään ottamaan koko EU-tasolla käyttöön yhtenevä meriteknistä infrastruktuuria koskeva suunnittelu ja tapa arvioida merialueille uusiutuvaa energiaa varten mahdollisesti rakennettavan verkkoinfran hyödyt ja kustannukset. Yhtenäinen toimintatapa kaikkialla EU-alueella varmistaisi merituulivoimatoimijoiden tasapuolisen kohtelun eri maissa. ***Tällä hetkellä merituulivoimahankkeet ovat hyvin eriarvoisessa asemassa eri EU-maissa, sillä osassa maista yhteiskunta maksaa liityntäjohdon tuulipuistoon asti ja merelle tulevan sähköaseman ja osassa – kuten Suomessa – hankekehittäjä on velvollinen maksamaan kaikki kustannukset itse***. Niissä maissa, joissa yhteiskunta maksaa verkkoliityntäkustannuksen ja merelle rakennettavan sähköaseman, on jo nähty niin sanottuja 0-tarjouksia merituulivoiman tuotantotuen kilpailutuksessa. Eli verkkoliityntäkustannusten lisäksi merituulivoima ei tarvitse enää muuta taloudellista tukea.

STY yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että rajatylittävien energiainfrastruktuurien kehittäminen edellyttää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja asianosaisten jäsenvaltioiden hyväksyntää. ***Sähköverkkoinfrastuktuurin, erityisesti offshoreverkkojen ja rajayhteyksien optimaalisen kehityssuunnan kannalta, EU:n pitkän tähtäimen top-down lähestymistapa on kuitenkin erittäin suotava Euroopan kattavan ja yhtenäisen sähköjärjestelmän kehittämiseksi***. Lisäksi nyt on oikea aika ottaa nämä skenaariot, ja vuosikymmeniä eteenpäin vaikuttavat suunnittelunäkökulmat työpöydälle ja olla mukana yhteistyössä. ***Offshoreverkot ovat tulossa ja osin jo käytössä EU-alueella, ja rajasiirtoyhteyksien vahvistaminen ja merituulivoiman siirtoyhteyksien parantaminen olisi Suomenkin etu.*** Koordinaatiolla ja top-down suunnittelulla on tarkoitus saavuttaa optimaalisia energiajärjestelmäratkaisuja, jotka ovat kokonaishyödyllisiä sen sijaan että eri toimijat tekevät omia, mahdollisesti hieman kalliimpia ja vähemmän yleishyödyllisiä ratkaisujaan. Maalla ja valtioiden rajojen sisällä käytettävät ratkaisut ja toimintatavat eivät suoraan toimi kansainvälisillä merialueilla, sellaiset on luotava tähän toimintaympäristöön ajoissa. ***STY toivoo, että Suomi ei jättäydy nyt EU:ssa vallalla olevasta merienergian ja offshoreverkkojen kehityksestä ja siihen liittyvistä yhteistyöhankkeista sivuun, vaan alkaa aktiivisesti panostaa merienergian ja rajatylittävien hankkeiden edistämiseen***.

Merituulivoimassa kotimaisen työn ja alihankintaketjun mahdollinen osuus on maatuulivoimaa suurempi ja Suomessa on useita yrityksiä, jotka kotimaisen merituulivoimahankkeen rakentamisen vanavedessä voisivat tarjota osaamistaan myös muihin Itämeren alueen merituulivoimahankkeisiin. Kuvassa 1 on esitetty meriekosysteemihankkeessa kerätty lista

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

mahdollisista merituulivoimatoimijoista Suomessa. Lista ei ole täydellinen, mutta osoittaa, että Suomessa on useita yrityksiä, jotka hyötyisivät merituulivoiman rakentamisesta Suomeen.

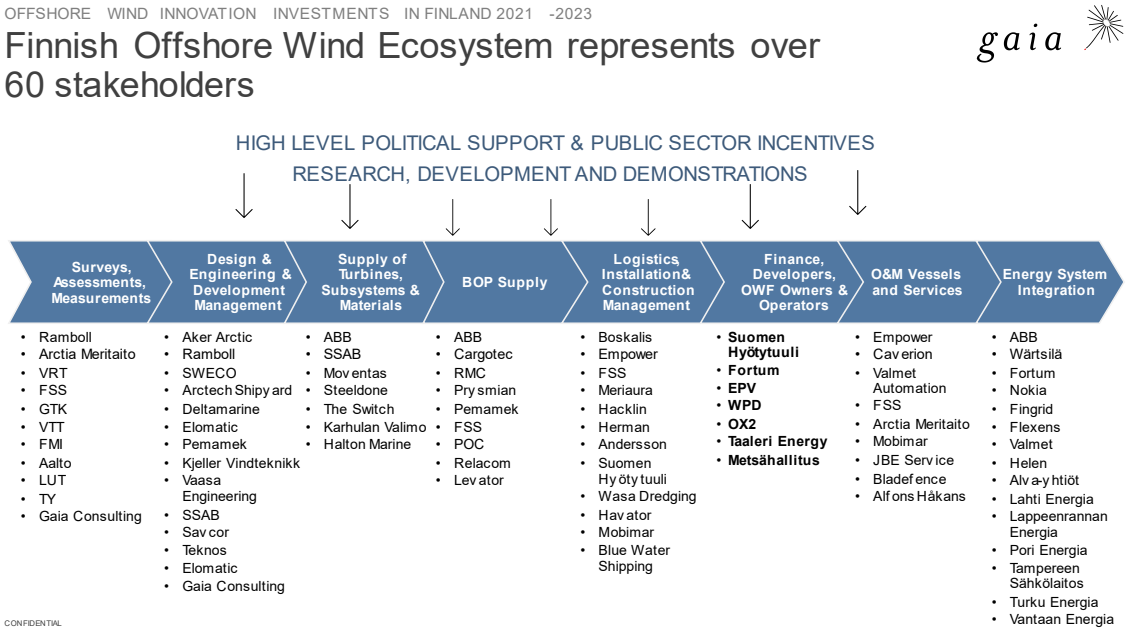

Kuva 1. Merituulivoimatoimijoita Suomessa (Lähde: Gaia 12.11.2020)

STY myös pitää tärkeänä TEN-E-asetusehdotuksessa mainittua hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttamista. Eri maiden välinen yhtenäinen palvelupiste vaatisi kuitenkin erittäin hyvää valmistelua ja koordinointia, sillä merituulivoimaa ja verkkojen rakentamista koskevat eri maissa hyvin erilaiset suunnittelu-, kaavoitus- ja lupamenettelyt sekä kustannukset. Mikäli keskitetty palvelupiste perustetaan, ***keskitettyyn palvelupisteeseen pitäisi sisällyttää kaikki suunnittelu-, kaavoitus- ja luvitusprosessit,*** ei ainoastaan lupia, kuten Suomessa on tehty yhden luukun hankkeessa ja REDII-direktiivin määräaikoja ja yhden luukun vaatimusta sovellettaessa.

Suomen lähinaapurit, Viro ja Ruotsi, ovat tähyämässä merelle voimakkaasti. ***Suomen tulee varmistaa, että myös Suomen aluevesille suunnitellaan ja rakennetaan merituulivoimaa, jolloin Suomi pääsee hyötymään merituulivoiman tuomista investoinneista ja työllistävästä vaikutuksesta***.

Kunnioittaen,

Anni Mikkonen
Toimitusjohtaja, Suomen tuulivoimayhdistys ry

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi